

«KazakhExport»ЭСК» АҚ
Директорлар кеңесі отырысының
2020 жылғы «10» шілдедегі № 6
Хаттамасына №2 қосымша

«KazakhExport»ЭСК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2020 жылғы «10» шілдедегі № 6
шешімімен бекітілді

**«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік
қоғамының қарыздарды ерікті сақтандыру қағидалары**
*(23.12. 2022 жылғы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып (№14
хаттама))*

Астана қ., 2022 жыл

«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының қарыздарды ерікті сақтандыру қағидалары.....	1
1-тарау. Жалпы ережелер.....	3
2-тарау. Сақтандыру объектісі.....	5
3-тарау. Сақтандыру жағдайлары.....	5
4-тарау. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу.....	6
5-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі.....	6
6-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны.....	7
7-тарау. Сақтандыру сомасын айқындау тәртібі.....	7
8-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы.....	7
9-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері.....	8
10-тарау. Мониторинг.....	9
11-тарау. Сақтандыру шартының қолданылуы кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары.....	10
12-тарау. Сақтанушының және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайы орын алған кездегі іс-әрекеттері.....	10
13-тарау. Сақтандыру жағдайының басталуын және шығындар көлемін растайтын құжаттардың тізбесі.....	11
14-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен шарттары	12
15-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі.....	12
16-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары.....	13
17-тарау. Суброгация.....	14
18-тарау. Қосымша шарттар.....	14
19-тарау. Дауларды шешу тәртібі.....	15

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы «KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының қарыздарды ерікті сақтандыру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне, «KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының Жарғысына және ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленді. Қағидалар оларға қатысты қолдау Сақтандырушының Жарғысына сәйкес Сақтандырушының мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес жүзеге асырылатын жобалар бойынша қарыздарды ерікті сақтандыру шарттарын жасасу тәртібін айқындайды.

2. Қағидаларда пайдаланылатын негізгі анықтамалар мен терминдер:

1) **Банкроттық**- Сақтанушының заңды күшіне енген сот шешімімен танылған, оны таратуға негіз болып табылатын дәрменсіздігі;

Қағидалардың 2-тармағының 2) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес жазылды (№14 хаттама)

2) **Шартсыз франшиза**- сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде өтелуге жатпайтын, Сақтандыру шартында белгіленген сома. Шартсыз шегерім мына формулаға сәйкес есептелетін абсолютті мөлшерде белгіленеді:

$X = Y * K$, мұндағы

X - шартсыз франшиза мөлшерінің абсолютті мәні;

Y - мәлімделген шығын мөлшері;

K - мәнін Сақтандырушының уәкілетті органы бекітетін Пайда алушы ұстап қалатын тәуекел коэффициенті;

3) **Пайда алушы**- Сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын заңды тұлға. Пайда алушыны оның сақтанушымен келісімінен туындайтын қарыздарды ерікті сақтандыру шарты бойынша белгілі бір міндеттерді орындағаннан немесе сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру жөнінде талап қойғаннан кейін басқа тұлға алмастыра алмайды;

4) **Кепілгер**- Сақтанушының Кредиттік шарт бойынша міндеттемелерін толық немесе ішінара бірге орындағаны үшін Пайда алушының алдында жауап беруге міндеттенетін жеке немесе заңды тұлға;

5) **Сақтандыру шарты** - қарыздарды ерікті сақтандыру шарты, оған сәйкес Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал Сақтандырушы Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Пайда алушыға Сақтандыру шартында айқындалған Сақтандыру сомасының шегінде сақтандыру төлемін төлеуге міндеттенеді;

6) **Кредиттік шарт** – Пайда алушы мен Сақтанушы арасындағы шарт, оның талаптарына сәйкес Пайда алушы Сақтанушыға Кредиттік шартта көзделген көлемде және шарттарда қаржыландыруды (қарызды) беруге міндеттенеді, ал Сақтанушы алынған қарызды уақтылы қайтаруға және ол бойынша сыйақыны және/немесе басқа да шығыстарды төлеуге міндеттенеді;

7) **Кредиттік тәуекел**- Сақтанушының Негізгі борышты және/немесе сыйақыны және/немесе Кредиттік шарт шеңберіндегі өзге де төлемдерді төлемеуі салдарынан Пайда алушы шығыстарының (залалдарының) туындау тәуекелі;

8) **Кредиттік ұйым**- Кредиттік шартқа сәйкес қарыз беретін заңды тұлға;

9) **Міндеттемелерді тиісінше орындау** - міндеттемені тиісті тұлғалар тиісті нысанмен, тиісті жерде, тиісті тәсілмен және тиісті мерзімде орындауға тиіс дегенді білдіреді. Өзге жағдайларда міндеттемелердің орындалмауы (тиісінше орындалмауы) орын алады;

10) **Қамтамасыз ету**- кепіл, кепілдік, кепілгерлік және тиісті шарттар негізінде ресімделген және Сақтандыру шартында көрсетілген Кредиттік шарт бойынша міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етудің өзге де түрлері;

11) **Негізгі борыш** - қарыз бойынша есептелген сыйақыны есепке алмағанда, Пайда алушы Сақтанушыға Кредиттік шарт бойынша қарыз (қаржыландыру) ретінде берген ақшаның нақты сомасы;

12) **Күту кезеңі**- Сақтандыру шартында белгіленген уақыт кезеңі, бұл кезең аяқталғаннан кейін Сақтандыру жағдайы басталған болып есептеледі. Күту кезеңі Сақтандырушы Пайда алушыдан Сақтандыру жағдайы туралы хабарландыру алғаннан кейін келесі күні басталады;

13) **Кепілгер** - Сақтанушының Кредиттік шарт бойынша міндеттемелерін толық немесе ішінара субсидиарлы орындағаны үшін Пайда алушының алдында жауап беруге міндеттенетін жеке немесе заңды тұлға;

14) **Жобалық қаржыландыру**- бұл инвестициялық жобаларды кредиттеу, олар бойынша қарыз қаражатын төлеудің негізгі көзі жобаны іске асырудан түсетін ақшалай түсімдер мен кірістер ағыны болып табылады. «Жобалық қаржыландыру» ретінде жіктелген жобалар бойынша сақтандыру шарты Сақтандырушыны жобалық қаржыландыруды Ерікті сақтандыру қағидаларына сәйкес жасалады;

15) **Сақтандырушы**- Сақтандыру шартына сәйкес сақтандыруды жүзеге асыратын, яғни Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Шартта белгіленген Сақтандыру сомасы шегінде Пайда алушының пайдасына сақтандыру төлемін жүргізуге міндетті «KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамы;

16) **Сақтанушы**- Сақтандырушымен Сақтандыру шартын жасасқан заңды тұлға немесе дара кәсіпкер;

17) **Сақтандыру төлемі**- Шартсыз франшизаны ескере отырып, Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандырушы Пайда алушыға Сақтандыру сомасы шегінде төлейтін, қазақстандық теңгемен көрсетілген ақшалай сома;

18) **Сақтандыру сыйлықақысы**- Сақтанушының Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Пайда алушыға Сақтандыру шартында айқындалған мөлшерде Сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемелерін қабылдағаны үшін Сақтандырушыға төлеуге міндетті қазақстандық теңгемен көрсетілген ақшалай сома;

19) **Сақтандыру сомасы**- сақтандыру объектісі сақтандырылған және Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақшалай сома. Сақтандыру сомасы валютасының түрі Сақтандыру шартында айқындалады;

20) **Сақтандыру тәуекелі**- орын алуы мүмкін болатын жағдайға Сақтандыру шарты жасалатын Пайда алушы үшін залалға әкеп соғатын болжамды оқиға (сақтандыру жағдайы);

21) **Сақтандыру жағдайы**- орын алған кезде Сақтандыру шартында Сақтандыру төлемін жүзеге асыру көзделетін оқиға;

22) **Сақтандыру мүддесі**- бұл Сақтанушының тәуекелдерді болдырмауға және Сақтандыру жағдайының орын алуына жол бермеуге деген мүлдіктік мүддесі;

Қағидалардың 2-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес 22-1) тармақшамен толықтырылды (№14 хаттама)

22-1) Сақтандыру оқиғасы- нәтижесінде Пайда алушының мүлдіктік мүдделеріне залал келтірілуі мүмкін және кейіннен сақтандыру жағдайы деп танылуы мүмкін оқиға.

Қағидалардың 2-тармағының 23) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес жазылды (№14 хаттама)

23) **Залал**- Сақтанушының Кредиттік шартқа қосымша болып табылатын өтеу кестесіне сәйкес Кредиттік шарт бойынша Негізгі борышты өтеу бойынша өз міндеттемелерін орындамауы себебінен туындайтын Пайда алушының залалы. Шығынды айқындауға Сақтанушының пайда алушы алдындағы өтеу (төлеу)бойынша берешегінің туындауы енгізілмейді:

— алынбай қалған пайда; тұрақсыздық айыбы, айыппұлдар, өсімпұлдар; есептелген және мерзімі өткен сыйақылар, комиссиялар және Кредиттік шартта көзделген өзге де ұқсас төлемдер;

— моральдық зиян;

– Кредиттік шарт бойынша қандай да бір берешекті өндіріп алуға жүгінуге, оның ішінде сот органдарына жүгінуге байланысты сот шығындары; сондай-ақ басқаның ақшасын заңсыз пайдаланудан келтірілген залалдар.

24) **Экспорттаушы**- қазақстандық тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді экспорттайтын заңды тұлға немесе дара кәсіпкер;

25) **Экспорттық келісімшарт**- Қазақстан Республикасының аумағынан тыс жерлерде тауарларды өткізуге, жұмыстарды орындауға, қызметтер көрсетуге байланысты Экспорттаушы жасасқан мәміле.

Жоғарыда көрсетілген ұғымдар егер Қағидаларда өзгесі көзделмесе, Қағидалардың мәтінінде жекеше немесе көпше түрде, бас әріппен немесе кіші әріппен пайдаланылуына қарамастан, осы тармақта айқындалған мағынада түсініледі.

2-тарау. Сақтандыру объектісі

3. Сақтандыру объектісі заңнамада және Кредиттік шартта белгіленген тәртіппен Сақтанушының Кредиттік шарт бойынша Негізгі борышты өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамауына (тиісінше орындамауына) байланысты туындаған залалды Пайда алушыға өтеу міндетіне байланысты Пайда алушының мүліктік мүддесі болып табылады.

4. Сақтандыру арқылы қорғау ұсынылады:

1) Экспорттық келісімшарт бойынша міндеттемелерді орындауға кейіннен қарыз беру мақсатында басқа Кредиттік ұйымды қаржыландыратын кредиттік ұйым;

2) Экспорттық келісімшарт бойынша міндеттемелерді орындау мақсаттары үшін Экспорттаушыны қаржыландыратын кредиттік ұйым.

5. Сақтандыру шартында Сақтанушы ретінде әрекет етеді:

1) Экспорттық келісімшарт бойынша міндеттемелерді орындауға кейіннен қарыз беру мақсатында басқа Кредиттік ұйымнан қаржыландыру алатын кредиттік ұйым;

2) Экспорттық келісімшарт бойынша міндеттемелерді орындау мақсаттары үшін қаржыландыру алатын экспорттаушы.

6. Сақтандыру шарты бойынша Пайда алушы Кредиттік шартқа сәйкес кредиттік ұйым болып табылады.

3-тарау. Сақтандыру жағдайлары

7. Осы тарауда және Сақтандыру шартында айқындалған және осы тарауда тізімделген сақтандыру оқиғаларының орын алуы салдарынан Пайда алушыға Залал келтірген оқиғаның орын алу фактісі Сақтандыру жағдайы болып табылады.

8. Келесі сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

1) мемлекеттік органының еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлем аударуды шектейтін немесе оған тыйым салатын күтпеген әрекеті;

2) Кредиттік шартқа қосымша болып табылатын өтеу кестесіне сәйкес Сақтанушының өзіне қабылдаған Негізгі борышты өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамауы (тиісінше орындамауы);

3) Сақтанушының банкроттығы және (немесе) таратылуы.

9. Осы бөлімде келтірілген сақтандыру оқиғаларының түрлеріне сәйкес сақтандыруға қабылданған тәуекелдер тізбесі Сақтандыру шартымен айқындалады.

10. Осы бөлімде және Сақтандыру шартында айқындалған және Пайда алушыға залал келтірген бір немесе бірнеше сақтандыру оқиғаларының орын алу фактісі сақтандыру жағдайы болып табылады.

11. Сақтандыру жағдайы ретінде қаралатын оқиға төменде тізімделген барлық белгілерге ие болуы тиіс:

- 1) оқиғаның басталу ықтималдығы мен кездейсоқтығы;
- 2) оқиғаның орын алуының нақты уақытына немесе орнына, сондай-ақ оқиғаның орын алуы нәтижесіндегі залалдар көлеміне қатысты болжанбайтындығы;
- 3) Тараптары немесе, ең болмағанда, Сақтанушы көрінеу білген немесе алдын ала хабардар болған, оқиға Сақтандыру шартының қолданылуы шегінде сөзсіз және объективті түрде орын алу мүмкіндігі тәуекелінің болмауы;
- 4) оқиғаның орын алуы Сақтанушының мүлдіктік мүддесі үшін теріс, тиімсіз экономикалық салдарға ие;
- 5) оқиғаның орын алуы Сақтанушының ерік білдіруіне және (немесе) пиғылына байланысты емес және пайда алу және (немесе) ұтысқа ие болу (алыпсатарлық тәуекел) мақсатын көздемейді.

4-тарау. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу

12. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, ядролық жарылыс, радиация немесе радиоактивті зақымданудың әсері нәтижесінде туындаған залалдар сақтандыру қорғанысымен өтелмейді, сондай-ақ сақтандыру қорғанысы Шарт жасалған сәтке дейін туындаған оқиғаларға қолданылмайды.

13. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандырушы:

- 1) Сақтандыру сомасының мөлшерінен асатын немесе Сақтандыру шартында көзделмеген залалдарды өтеу туралы кез келген талаптар үшін;
- 2) төмендегіге байланысты немесе оған қатысты туындаған Залалды немесе шығындарды өтеу үшін:
 - a. кез келген ядролық отыннан немесе кез келген ядролық қалдықтардан ластанудан немесе радиоактивтіліктен немесе ядролық отынды жағу нәтижесінде иондаушы сәулелену;
 - b. кез келген ядролық қондырғының, реактордың немесе олардың ядролық жинағының, сондай-ақ ядролық компоненттің радиоактивті, уытты, жарылыс қаупі бар немесе басқа да қауіпті немесе ластаушы қасиеттері;
 - c. атом немесе ядролық реакцияны және/немесе синтезді, сондай-ақ басқа да ұқсас реакцияларды, радиоактивті күшті немесе затты пайдаланатын кез келген әскери қару;
 - d. кез келген радиоактивті заттың радиоактивті, уытты, жарылғыш немесе басқа қауіпті немесе ластаушы қасиеттері. Осы тармақша, егер мұндай изотоптар коммерциялық, ауыл шаруашылығы, медициналық, ғылыми немесе басқа да осындай бейбіт мақсаттарда дайындалса, тасымалданса, сақталса немесе пайдаланылса, ядролық отыннан басқа радиоактивті изотоптарға қолданылмайды;
 - e. кез-келген химиялық, биологиялық, биохимиялық немесе электромагниттік қарудың әсері.

3) Кредиттік шартты жарамсыз деп тану нәтижесінде туындаған Залалды Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен өтеу үшін.

4) келесі бес елдің кез келгені: Қытай Халық Республикасы, Америка Құрама Штаттары, Ресей Федерациясы, Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Біріккен Корольдігі, Француз Республикасы арасында соғыс (дұшпандық өршуіне дейін немесе одан кейін басталған әскери іс-қимылдар) нәтижесінде (салдарынан) туындаған залалды өтеу үшін жауапкершілік көтермейді.

5-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі

14. Сақтандыру шарты Сақтанушының жазбаша өтініші негізінде жасалады.

15. Сақтандыру шартын жасасу үшін Сақтандырушы Сақтанушыдан сақтандыру тәуекелін сипаттайтын құжаттарды талап етуі мүмкін.

16. Сақтанушы Сақтандырушының жазбаша сұрауларына жауаптарды қоса алғанда, Сақтандыру шартын жасасу үшін ұсынылған деректердің дұрыстығы мен толықтығы үшін жауапкершілік көтереді.

Қағидалардың 17-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес жазылды (№14 хаттама)

17. Сақтандыру шарттары тараптар арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу арқылы электрондық нысанда жасалуы мүмкін.

Қағидалардың 18-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы «30» наурыздағы № 3 шешіміне сәйкес редакцияда баяндалған

18. Осы Қағидалардың негізінде Сақтанушы, Сақтандырушы және Пайда алушы арасындағы тараптардың келісімі бойынша осы Қағидалардың жекелеген ережелерін өзгертуді, алып тастауды көздейтін сақтандыру шарттары, сондай-ақ егер Қазақстан Республикасының заңнама талаптарына қайшы келмесе, сақтандыру шартын жасасу кезінде айқындалатын қосымша талаптар жасалуы мүмкін.

19. Сақтандыру шартында Қазақстан Республикасының нормативтік-құқықтық актілерінде көзделген міндетті талаптар болуы тиіс.

20. Сақтандыру шарты жоғалған жағдайда Сақтандырушы Сақтанушының/Пайда алушының жазбаша өтініші негізінде Сақтандыру шартының дубликатын береді, содан кейін жоғалған Сақтандыру шарты жарамсыз деп есептеледі.

6-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны

21. Сақтанушы Сақтандыру сыйлықақысын төлеген кезден бастап, ал бөліп төлеген жағдайда - бірінші сақтандыру сыйлықақысын төлеген кезде, егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандыру шарты күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады.

22. Сақтандыру шарты осы Қағидалардың 16-тарауына сәйкес өз қолданысын тоқтатады.

23. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі Сақтандыру шартының қолданылу мерзімімен сәйкес келеді.

24. Сақтандыру шартының қолданылу орны (сақтандыру аумағы) сақтандыру шартында көрсетілген аумаққа ғана қолданылады.

7-тарау. Сақтандыру сомасын айқындау тәртібі

25. Сақтандыру сомасы Кредиттік шарт бойынша Негізгі борышты өтеу жөніндегі міндеттемелерді Сақтанушының орындамауы (тиісінше орындамауы) немесе Сақтанушының банкроттығы нәтижесінде Пайда алушы ұшырауы мүмкін шығындар сомасы шегінде Тараптардың келісімімен белгіленеді.

8-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы

Қағидалардың 26, 27 және 28-тармақтары Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес жазылды (№14 хаттама)

26. Сақтандыру шарты бойынша төленуге жататын Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері Сақтандыру сомасына қолданылатын және Сақтандырушы айқындайтын сақтандыру тарифтеріне сәйкес есептеледі.

27. Сақтандыру сыйлықақысын Сақтанушы біржолғы немесе мерзімді сақтандыру жарналары түрінде бөліп төлеуге тиіс. Сақтандыру сыйлықақысы қолма-қол ақшасыз нысанда төленуге тиіс.

28. Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімі өткен сәттен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде төлемеген жағдайда сақтандыру шартының қолданылуы тоқтатылады, бұл туралы сақтандырушы сақтанушыға және пайда алушыға хабарлайды.

Қағидалардың 29-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы № 3 шешіміне сәйкес редакцияда баяндалған

29. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлегенге дейін сақтандыру жағдайы басталған кезде (біржолғы төлем кезінде), егер сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын уақтылы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзса, Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқығы бар.

30. Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы №3 шешіміне сәйкес алынып тасталды.

31. Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы №3 шешіміне сәйкес алынып тасталды.

32. Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы №3 шешіміне сәйкес алынып тасталды.

9-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

33. Сақтанушы мынаған құқылы:

1) Сақтандырушыдан оның төлем қабілеттілігі және қаржылық орнықтылығы туралы ақпаратты талап ету;

2) Сақтандырушыдан Сақтандыру шартының талаптарына сәйкес Пайда алушыға Сақтандыру төлемін жүзеге асыруды талап ету.

34. Сақтанушы мынаған міндетті:

1) Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға өзіне белгілі болған, сақтандыру тәуекелін бағалау және сақтандырушының Сақтандыру шартын жасасу туралы шешім қабылдауы үшін елеулі маңызы бар барлық жайттар туралы хабарлау;

2) Сақтандыру шартында белгіленген көлемде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру сыйлықақысын төлеу;

3) Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде дереу, алайда оған белгілі болған сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей Сақтандырушыны сақтандыру тәуекелі жағдайының өзгеруі туралы хабардар ету;

4) сақтандыру шарттарын орындау;

5) Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде Сақтандыру жағдайының орын алғаны туралы Сақтандырушыға хабарлау;

6) сақтандыру жағдайынан болатын шығындарды азайту шараларын қабылдау;

7) Сақтандырушыға Сақтандыру жағдайының себептері, барысы мен салдары, келтірілген шығынның сипаты мен мөлшері туралы айтуға мүмкіндік беретін барлық ақпаратты беру.

35. Сақтандырушы мынаған құқылы:

1) Сақтанушы ұсынған ақпарат пен құжаттарды, сондай-ақ Сақтанушының (Сақтандырылушының) Сақтандыру шартының талаптары мен талаптарын орындауын тексеру;

2) Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен жайттарын дербес анықтау, оның ішінде Пайда алушыға және құзыретті органдарға сұрау салу;

3) Сақтанушыдан (Пайда алушыдан) Сақтандыру жағдайының фактісін, оның туындау жайттарын анықтау үшін қажетті ақпаратты талап етуге құқылы.

36. Сақтандырушы мынаған міндетті:

1) Сақтанушыны және Пайда алушыны осы Қағидалармен таныстыру және олардың талабы бойынша осы Қағидалардың көшірмесін ұсыну (жіберу);

2) оқиға Сақтандыру жағдайы деп танылған жағдайда Сақтандыру шартында белгіленген көлемде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру төлемін жүргізу;

3) Пайда алушыға сақтандыру жағдайы кезінде шығындарды азайту үшін жұмсалған шығысты өтеу;

4) сақтандыру құпиясын қамтамасыз ету;

Қағидалардың 36-тармағының 5) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес жазылды (№14 хаттама)

5) Пайда алушыны Сақтандыру төлемін төлеу үшін қажетті жетіспейтін құжаттар туралы алдыңғы құжатты алған күннен бастап 15 (он бес) күнтізбелік күн ішінде, егер Сақтандырушы шартында өзгесі көзделмесе хабардар ету.

6) Сақтанушы және (немесе) Пайда алушы жоғалтқан жағдайда Сақтандыру шартының дубликатын беру, содан кейін жоғалған Сақтандыру шарты жарамсыз деп есептеледі және ол бойынша Сақтандыру төлемі жүргізілмейді.

37. Пайда алушы мынаған құқылы:

1) Сақтандырушыдан оның төлем қабілеттілігі және қаржылық орнықтылығы туралы ақпаратты талап ету;

2) Сақтандырушыдан Сақтандыру шартының талаптарына сәйкес Сақтандыру төлемін жүзеге асыруды талап ету.

38. Пайда алушы мынаған міндетті:

1) Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға өзіне белгілі болған, сақтандыру тәуекелін бағалау және сақтандырушының Сақтандыру шартын жасасу туралы шешім қабылдауы үшін елеулі маңызы бар барлық жайттар туралы хабарлау;

2) сақтандыру шарттарын орындау;

3) Сақтандырушыға Сақтандыру жағдайының себептері, барысы мен салдары, келтірілген шығынның сипаты мен мөлшері туралы айтуға мүмкіндік беретін барлық ақпаратты беру.

4) Сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе салдарынан Сақтандыру жағдайының орын алуы мүмкін оқиғаның орын алғаны туралы Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде Сақтандырушыны хабардар ету;

5) Сақтандырушыға Сақтандыру төлемін жасауға қажетті барлық құжаттарды ұсыну;

6) Кредиттік шарт бойынша берешекті өндіріп алу және реттеу жөніндегі барлық іс-әрекеттерді Сақтандырушымен жазбаша түрде келісу;

7) Сақтандыру жағдайының орын алуы үшін жауапты тұлғаға талап қою құқығының Сақтандырушыға ауысуын қамтамасыз ету.

39. Сақтандыру шартында тараптардың басқа да міндеттері көзделуі мүмкін.

10-тарау. Мониторинг

40. Осы Қағидалар шеңберінде Сақтандыру арқылы қорғау жүзеге асырылатын Кредиттік шартта Сақтандыру шартының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде Сақтанушының қарыз қаражатын мақсатты пайдалануына Пайда алушының мониторинг жүргізу және банктік, коммерциялық құпияны сақтау жөніндегі талаптарды қадағалай отырып, Сақтанушыдан құжаттарды сұрату құқығын көздейтін талаптар қамтылуы тиіс.

41. Сақтандыру шартында Сақтандырушының жазбаша талабы бойынша Пайда алушының өзі куәландырған шарттардың, төлем тапсырмаларының және мониторинг мақсатында Сақтандырушы сұрататын кредиттік досьедегі өзге де құжаттардың көшірмелерін беру міндеттемелерін көздейтін талаптар қамтылуы тиіс.

11-тарау. Сақтандыру шартының қолданылуы кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары

42. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Пайда алушы өзіне белгілі болған сәттен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күннен кешіктірмей Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған жайттардағы елеулі өзгерістер туралы, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әсер етуі мүмкін болса, Сақтандырушыға жазбаша хабарлауға міндетті.

43. Кез келген жағдайда келесі өзгерістер маңызды деп танылады:

1) кредитті (қарызды) нысаналы пайдалану талаптарын, қарыз сомасын және басқа да келісілген төлемдерді өзгерту, қарызды өтеу тәртібі мен мерзімдері, қолжетімділік кезеңі, сыйақы мөлшерлемесі, Кредиттік шарттың қолданылу мерзімі;

2) Кредиттік шарт, кепіл шарттары, кепілдік немесе кепілгерлік шарттары бойынша тарапты ауыстыру;

3) Кредиттік шарт бойынша талаптардың, қамтамасыз ету нысанасының өзгеруі.

Сақтандыру шартында сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әсер ететін басқа да елеулі өзгерістер ескертілуі мүмкін.

44. Пайда алушы осы Қағидалардың 42-тармағында көзделген міндетті орындамаған кезде Сақтандырушы Сақтандыру шартын бұзуды және Сақтандыру шартын бұздан келтірілген залалды өтеуін талап етуге немесе Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандыру төлемінің көлемін сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына мөлшерлес азайтуға немесе Сақтандыру төлемінен бас тартуға құқылы.

45. Егер Сақтандыру жағдайының себебі осы Қағидалардың 43-тармағында көрсетілген өзгерістер болып табылса және Пайда алушы олар туралы Сақтандырушыны осы Қағидалардың 42-тармағында көрсетілген мерзімде хабардар етпесе, Сақтандырушы Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

12-тарау. Сақтанушының және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайы орын алған кездегі іс-әрекеттері

46. Сақтандыру жағдайының орын алғанын, сондай-ақ оған келтірілген залалды дәлелдеу Сақтанушыға және (немесе) Пайда алушыға жүктеледі.

47. Сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе салдарынан Сақтандыру жағдайының орын алуы - Кредиттік шарт бойынша міндеттемелерді орындамау (тиісінше орындамау) орын алуы мүмкін кез келген оқиға орын алған кезде - Сақтанушы және (немесе) Пайда алушы мынаған міндетті:

1) Сақтандырушыға хабарламаның жіберілген күнін анықтау мүмкіндігін беретін тәсілмен 90 (тоқсан) күнтізбелік күннен аспайтын мерзімде Сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе салдарынан Сақтандырушының Сақтандыру төлемі бойынша міндеттемесінің туындауы мүмкін кез келген оқиға туралы жазбаша түрде хабарлауға (Кредиттік ұйымның наразылықтары туралы, сотқа шақыру туралы, Кредиттік шартты орындамау (тиісінше орындамау) мәселесі бойынша талап қою арызы туралы) және Сақтандырушыны істің барлық жайттарына қатысты қажетті ақпаратпен және құжаттамамен, атап айтқанда, оқиғаға қатыстырылған тұлғалардың, оның ішінде талапкерлердің аттарын, атауын және мекенжайларын қоса алғанда осы оқиғаға байланысты алынған ақпаратпен және құжаттармен қамтамасыз ету;

2) дауды сотта реттеу кезінде сот шешім шығарғанға дейін Сақтандырушының іске «дербес талаптарды мәлімдемейтін Үшінші тұлға» ретінде қатысу құқығына кедергі келтірмеу, сондай-ақ сот алдында Сақтандырушыны іске «дербес талаптарды мәлімдемейтін Үшінші тұлға» ретінде қатыстыру туралы өтініш жасау;

3) сот талқылауына дейін және оның барысында Сақтандырушының алдын ала

келісімінсіз қандай да бір іс-әрекет жасамау, қаралатын істің мәні бойынша сақтандыру нысанасына қатысты мәлімдеме жасамау.

48. Сақтандырушыны Сақтандыру жағдайының орын алғаны туралы хабардар етпеу немесе уақтылы хабардар етпеу, егер Сақтандырушының Сақтандыру жағдайының орын алғаны туралы уақтылы білгені немесе Сақтандырушыда бұл туралы мәліметтердің болмауы оның Сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндетіне әсер ете алмағаны дәлелденбесе, сондай-ақ дәлелді себептер болған және тиісті құжаттарды ұсынған кезде оған Сақтандыру төлемінен бас тарту құқығын береді.

49. Сақтанушы және (немесе) Пайда алушы Сақтандырушының мүдделеріне қарсы бағытталған іс-әрекеттерді жасамауға, сондай-ақ: Сақтандырушының жазбаша келісімінсіз қандай да бір міндеттемелерді қабылдамауға, жауапкершілікті мойындамауға, қандай да бір ұсыныстарды қабылдамауға, осы Сақтандыру жағдайына қатысы бар қандай да бір ымыралы төлемдерді жүргізбеуге міндетті.

50. Сақтанушы және (немесе) Пайда алушы наразылықтарды сотқа дейінгі және сот тәртібімен реттеу кезінде Сақтандырушыға (соңғысының талап етуі бойынша) өз өкілеттіктерін беруге міндетті.

13-тарау. Сақтандыру жағдайының басталуын және шығындар көлемін растайтын құжаттардың тізбесі

51. Пайда алушы Сақтандырушыға Сақтандыру төлемі туралы талапты тиісті талапты негіздейтін құжаттарды қоса бере отырып, жазбаша нысанда береді.

52. Сақтандыру жағдайының басталғанын және шығындар мөлшерін растайтын құжаттар:

1) Сақтандырушының корпоративтік Интернет-ресурсында орналастырылған нысанға сәйкес сақтандыру жағдайы туралы өтініш;

2) Сақтандыру шартының көшірмесі;

3) Кредиттік шарттың көшірмесі;

4) Пайда алушының Сақтанушыға Кредиттік шарттың талаптарында көзделген құжаттарды қоса бере отырып, Сақтанушының Кредиттік шарттың талаптарына сәйкес залалды өтеу (төлеу) қажеттігі туралы жазбаша талабының (хабарламасының) нотариалды куәландырылған көшірмесі;

5) Сақтанушының Кредиттік шарт бойынша кредиттік берешегі туралы Пайда алушының анықтамасы;

6) Сақтандырушының тиісті талабы болған кезде кредиттік досьеден алынған материалдардың көшірмелері/нотариалды куәландырылған көшірмелері. Бұл ретте Сақтандырушы Сақтандыру жағдайының орын алуы туралы өтінішті қарау үшін сақтандырушының пікірі бойынша қажетті құжаттардың белгілі бір тізбесін ұсынуы тиіс;

7) Сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін Пайда алушының банктік деректемелерін көрсете отырып, Залал мөлшерін есептеу;

8) кепіл, кепілге салу, кепілдік, кепілгерлік шарттарының және Кредиттік шарт бойынша қамтамасыз ету болып табылатын өзге де шарттардың көшірмесі (бар болса);

9) талап арыздың көшірмесі (бар болса);

10) Пайда алушының талап арызы бойынша азаматтық іс қозғау туралы, Сақтанушыдан Кредиттік шарт бойынша берешек сомасын (бар болса) өндіріп алу туралы соттың ұйғарымы;

11) Сақтанушының Кредиттік шарт бойынша берешек сомасын өндіріп алу туралы сот шешімінің түпнұсқасы (бар болса);

12) Залалдың себебі мен көлемін растайтын өзге де құжаттар.

53. Сақтандыру жағдайы туралы актіні Сақтандырушы немесе ол уәкілеттік берген тұлға жасайды. Егер Сақтандыру жағдайы туралы өтінішті тексеру кезінде Пайда алушыға Залал келтіру сақтандыру оқиғасы нәтижесінде болмағаны анықталса, Сақтандыру жағдайы

туралы акт жасалмайды. Бұл жағдайда Сақтандырушы Сақтандыру жағдайы туралы акт жасаудың мүмкін еместігінің себептері көрсетілетін еркін нысандағы құжат жасайды.

14-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен шарттары

54. Сақтанушыдан (Пайда алушыдан) Сақтандыру жағдайының орын алғаны туралы жазбаша өтініш алғаннан кейін, сондай-ақ Сақтандыру төлемі үшін қажетті құжаттарды ұсынғаннан кейін Сақтандырушы 30 (отыз) жұмыс күні ішінде мынадай әрекеттерді жүзеге асырады:

1) Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның орын алу фактісін анықтайды; Сақтанушының/ Пайда алушының өтінішінде келтірілген мәліметтердің сәйкестігін тексереді; оқиғаның туындау фактісі мен себептерін айқындайды;

2) оқиға сақтандыру жағдайы болып танылған кезде сақтандыру төлемінің көлемін айқындайды, сақтандыру жағдайы туралы акт жасайды.

55. Сақтандырушы Сақтандыру төлемін Пайда алушының төлем туралы жазбаша өтініші, Пайда алушы ұсынған құжаттар және Сақтандыру жағдайы туралы акт негізінде жүргізеді.

56. Сақтандыру төлемі Сақтандыру шартында айқындалған Сақтандыру сомасы шегінде шартсыз франшизаны шегере отырып, Пайда алушыға келтірілген залал мөлшерінде жүзеге асырылады. Егер қарыз шетел валютасымен берілсе, онда Сақтандыру төлемі, егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру оқиғасы туралы хабарламаны алған күнгі Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бағамы бойынша Қазақстан Республикасының ұлттық валютасымен теңгемен жүзеге асырылады.

57. Берешекті өндіріп алу және залалдарды өтеу жөніндегі шығыстарды Сақтандырушы мен Пайда алушы арасында бөлу тәртібі жеке келісімде айқындалады.

58. Сақтандырушы Пайда алушының ықтимал шығындарды азайту үшін ақылға қонымды және қолжетімді шараларды қасақана қабылдамауы салдарынан туындаған шығындар бөлігінде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

59. Залал барлық жағдайларда Шартсыз франшизаға белгіленген соманы шегере отырып өтеледі. Шартсыз франшизаны ұстап қалу тәртібі Сақтандыру шартымен айқындалады.

60. Залал Кредиттік шарт бойынша Негізгі борыш сомасынан аспайтын мөлшерде айқындалады.

61. Пайда алушының шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын, егер мұндай шығыстар қажет болса немесе сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін жұмсалса, тіпті тиісті шаралар сәтсіз болса да, сақтандырушы өтеуге тиіс. Мұндай шығыстар нақты мөлшерде өтеледі, алайда сақтандыру төлемі мен шығыстар өтемінің жалпы сомасы сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасынан аспауы үшін, егер шығыстар Пайда алушының сақтандырушының нұсқауларын орындауы нәтижесінде туындаса, олар сақтандыру сомасына қарамастан толық мөлшерде өтеледі.

15-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі

62. Сақтандырушы Сақтандыру төлемі туралы немесе Сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау үшін қажетті құжаттарды алғаннан кейін 30 (отыз) жұмыс күні ішінде Сақтандыру төлемі туралы немесе Сақтандыру төлемін төлеуден бас тарту туралы шешім қабылдайды, бұл туралы Сақтанушыға (Пайда алушыға) жазбаша нысанда хабарлайды. Егер сақтандырушы сақтандыру төлемін төлеуден бас тарту туралы шешім қабылдаса, ол бас тарту себебін жазбаша түрде негіздейді.

63. Сақтандырушы Пайда алушыға Сақтандыру төлемін Сақтандыру төлемі туралы

шешім қабылданғаннан кейін 10 (он) жұмыс күні ішінде немесе тараптардың келісімімен айқындалған мерзімде төлейді.

64. Сақтандырушының осы Қағидаларда көрсетілген өзге негіздерден басқа Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін мыналар негіз болуы мүмкін:

1) Сақтанушының (сақтандырылушының, пайда алушының) залалдарды өтеу туралы талаптары сақтандыру сомасының көлемінен асады;

2) залал немесе шығындар ядролық жарылыс, радиация немесе радиоактивті ластану, соғыс қимылдары, азаматтық соғыс, кез-келген түрдегі халық толқулар, жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер әсерінен туындады;

3) Кредиттік шарт жарамсыз деп танылды;

4) кредиттік шартқа, кепіл шартына, кепілдік шартына немесе кепілгерлікке мұндай өзгерістерді сақтандырушымен жазбаша келісімінсіз өзгерістер енгізу;

5) пайда алушының сақтандырушыға сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтер хабарлауы;

6) пайда алушының залалға жауапты тұлғадан немесе үшінші тараптан залалдың толық өтеуін алуы;

7) пайда алушының сақтандырушыға сақтандыру жағдайының орын алу жайттарын тергеуде және оған келтірілген залалдың көлемін анықтауда кедергі жасауы;

8) пайда алушының сақтанушыға кредиттік шарт бойынша, оның ішінде сот немесе соттан тыс тәртіппен талап ету құқығынан бас тартуы.

65. Егер құқық қорғау органдары Пайда алушыға немесе ол уәкілеттік берген тұлғаларға қатысты қылмыстық іс қозғаған және ол бойынша жайттарға тергеп-тексеру жүргізілген жағдайда, Пайда алушының қылмыс жасауға қатысуы дәлелденбеген кезде, Пайда алушыға ақтау үкімі шығарылған кезде тергеу жүргізу немесе алдын ала тергеу жүргізу кезеңінде қылмыстық іс тоқтағанға дейін, сондай-ақ егер көрсетілген іс-әрекеттер Сақтандыру жағдайының орын алуына әкеп соқтырған жайттарға байланысты болса, ҚР Қылмыстық заңнамасына сәйкес Пайда алушының іс-әрекеттерінде заңсыз әрекеттер болмағанына көрсететін басқа жайттар орын алғанға дейін Сақтандырушы Сақтандыру төлемін жүргізуді кейінге қалдыра алады. Сақтандыру төлемін кейінге қалдыру апелляциялық инстанциядағы соттар, жоғары тұрған инстанциялар төменгі инстанциядағы соттың сот актілерін қайта қараған кезде де орын алады.

66. Сақтандырушының Сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуына Сақтанушы немесе Пайда алушы сот тәртібімен шағымдана алады.

16-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары

67. Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін Сақтандыру шартының қолданылуы сақтандыруды қорғаудың бүкіл кезеңі бойы жалғасады. Бұл ретте Сақтандыру сомасы жүзеге асырылған Сақтандыру төлемінің сомасына азайтылады. Сақтандыру төлемі Сақтандыру сомасының толық көлемінде жүзеге асырылған кезде Сақтандыру шартының қолданылуы тоқтатылады.

68. Тараптар Шарттың қалған қатысушылары келіскен жағдайда Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқылы.

69. Сақтандыру шарты келесі жағдайлардың бірі бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылады:

1) сақтандыру объектісі қолданылуы тоқтатылған жағдайда;

2) Сақтандыру жағдайының орын алу мүмкіндігі жойылған және сақтандыру тәуекелі Сақтандыру жағдайынан басқа жағдайлар бойынша тоқтатылған жағдайда;

3) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, Сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енген жағдайда;

Қағидалардың 69-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес 3-1) тармақшамен толықтырылды (№14 хаттама)

3-1) Сақтанушының сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімін кешіктірген сәттен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлемеуі;

4) Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы №3 шешіміне сәйкес алынып тасталды;

5) заңнамада көзделген өзге де жағдайларда.

Көрсетілген жағдайларда Сақтандыру шарты Сақтандыру шартын тоқтату үшін негіз ретінде осы тармақта көзделген жайттар туындаған кезден бастап тоқтатылған болып есептеледі, бұл туралы мүдделі тарап дереу, алайда 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсына отырып, екінші тарапты жазбаша хабардар етуге тиіс. Бұл ретте мұндай жазбаша хабарлама Сақтандыру шартының тоқтатылу фактісін жеткілікті құжаттамалық растау болып табылады, ал Сақтандырушы сақтандыру қолданылған уақытқа барабар Сақтандыру сыйлықақысының бөлігіне құқылы.

70. Сақтандыру шартының мерзімінен бұрын тоқтатылуы Сақтандырушының кесірінен талаптарының орындалмауынан туындаған жағдайларда, соңғысы Сақтанушыға төлеген Сақтандыру сыйлықақысын немесе сақтандыру жарналарын толық қайтаруға міндетті.

17-тарау. Суброгация

71. Сақтандыру төлемін төлеген Сақтандырушыға төленген сома шегінде талап ету құқығы өтеді, оған Пайда алушы сақтандыру нәтижесінде өтелген залалдар үшін жауапты тұлғаға қатысты ие болады.

72. Пайда алушы Сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға өзінде бар барлық құжаттар мен дәлелдемелерді кідіртпей беруге және Сақтандырушының өзіне өткен талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.

73. Сақтандыру жағдайы нәтижесінде туындаған залалды өтеу бойынша шығындарға жауапты тұлға немесе үшінші тарап жүзеге асырған өтемдер сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін сақтандырушыға тиесілі болады. Пайда алушы осы өтеулер туралы Сақтандырушыға дереу хабарлауға және оларды алған сәттен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға аударуға міндетті.

74. Егер Пайда алушы Сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты тұлғаға өзінің талап қою құқығынан бас тартса немесе Пайда алушының кесірінен осы құқықты жүзеге асыру мүмкін болмаса, Сақтандырушы Сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде төлеуден босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

18-тарау. Қосымша шарттар

75. Тараптардың келісімі бойынша осы Қағидаларға сәйкес жасалатын Сақтандыру шартына қосымша талаптар (сақтандыру ескертулері, ұйғарымдар, ерекшеліктер және т.б.) енгізілуі мүмкін.

76. Сақтандыру шартына енгізілген барлық өзгерістер мен толықтырулардың оларды жазбаша ресімдеген және тараптардың уәкілетті өкілдері қол қойған жағдайда заңды күші болады.

Қағидалардың 18-тарауы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы «30» наурыздағы № 3 шешіміне сәйкес 76-1 тармағымен толықтырылды

76-1. Сақтандыру шарты бойынша өз міндеттемелерін орындау кезінде Сақтандырушы өз қызметінде қоршаған ортаның жағдайы үшін жауапкершілікті арттыруға, экологиялық қауіпсіз технологияларды дамытуға және таратуға жәрдемдесуге бағытталған

сақтық қағидатына және бастамаларды қабылдауға негізделген экологиялық мәселелерге көзқарасты қолдаудан көрінетін қоршаған ортаны қорғау саласындағы қағидаттарды ұстанатыны туралы мәлімдейді. Сақтанушы өз кезегінде көрсетілген қағидаттарды ұстануға, сондай-ақ қоршаған орта мен қоғамға нақты және ықтимал әсерді анықтау, бағалау бойынша экологиялық тәуекелдерді (қоршаған ортаны) басқару жүйесін қолдануға, тиісті басқару шараларын айқындауға және нәтижелі енгізуге, экологиялық тәуекелдерді бақылауды жүзеге асыруға ұмтылатын болады.

19-тарау. Дауларды шешу тәртібі

77. Осы Қағидалардың негізінде жасалған Сақтандыру шартынан туындайтын дауларды тараптар тікелей келіссөздер жолымен қарайды.

78. Сақтандыру шартының тараптары дауды келіссөздер арқылы шешпеген кезде сот органдарына жүгінгенге дейін туындаған келіспеушіліктің себептерін негіздей отырып, екінші тарапқа жазбаша шағым жіберуге міндетті.

79. Шағым екі апта мерзімде қаралуға тиіс.

80. Егер наразылық толық немесе ішінара қабылданбаған немесе осы Қағидалардың 79-тармағында көрсетілген мерзім өткеннен кейін наразылыққа жауап алынбаған жағдайда, тарап Сақтандырушы кеңсесінің нақты орналасқан жерінің соттылығы бойынша сотқа жүгінуге құқылы.